

Säravad Tähed

I

Ristiusu kaunimad palved

Välja andnud

H. Verling

Tartu 1928

Superiorum permissu, 3. 12. 1927.

Kõik õigused reserveeritud.

K. Mattiesen'i trükk, Tartus.

Eessõna.

Millest isad kaua unistanud, see on tulnud ootamata ruttu poegadele: vabadus ja sellega võimalus täiesti oma tahtmise järele kultuuri kõrgusele püüda. Võib eestlastele selle eest südamlikult õnne soovida.

Ärgu aga unustagu Eesti rahvas, et vabadust tuleb kingitusena Jumalalt vastu võtta ja kultuuripüüdeid Jumalalt antud ülesandeks pidada.

Mitutuhat aastat tagasi kirjutas suur kuningas Daavid, keda Jumal karjapoisist oma rahva juhatajaks oli kutsunud: „Kui Jumal maja ei ehita, siis näevad asjata vaeva, kes ehituse juures töötavad; kui Jumal linna üle ei valva, siis on asjata vahil, kes seda varjata tahab.“

Kunagi ei ole olnud kultuuri või kõlbust, mis ilma usueluta püsima jääks. Kultuur ilma usuta muutub varstigi ebakultuuriks ja surevaks kultuuriks.

Meie päevil sügavamale nägijad kõigi Euroopa rahvaste juures kordavad ikka ja jälle sõnu, mis mitu aastat tagasi suur lihtrahvast tõusnud piiskop Faulhaber Baieri rahvale südamele pani: „Kultuuri hing on hinge kultuur.“

Hingekultuuri süvendamisele usuelu arendamise kaudu tahavad kaasa aidata ka need, kes nüüd Jumala abiga kirjutiste seeria „Sära-
vad tähed“ välja annavad.

Esimene vihk sellest seeriast tahab näidata, kuidas mitmed tähtsad kultuuri esitajad palves Jumalaga ühendust on pidanud; sest: „Tarkuse algus on jumalakartus.“

Issanda palve.

Meie Isa, kes Sa oled taevas,
pühitsetud olgu Sinu nimi.

Sinu riik tulgu.

Sinu tahtmine sündigu kui taevas nii ka
maa pääl.

Meie igapäevane leib anna meile täna-
päev.

Ja anna andeks meile meie võlad kui
meiegi andeks anname oma võlglastele.

Ja ära saada meid mitte kiusatusse, vaid
päästa meid ära kurjast.

Aamen.

I. Meeleparanduse ja alanduse palved.

Daavidi laul 50. (Miserere.)

Halasta mu pääle, Jumal, oma suure helduse
pärast; ja oma rohke halastuse pärast kustuta
mu üleastumised.

Pese mind hästi mu ülekohtust ja puhasta
mind mu patust.

Sest ma tunnen ära oma üleastumised ja mu
patt on mu ees alati.

Sinu vastu üksinda olen ma pattu teinud ja
kurja teinud Sinu ees: nii tuleb ilmsiks, et Sa
oled õige oma kõnedes ja puhas kohut mõistes.

Vaata, ülekohtus olen ma saadud ja patus on
mind vastu võtnud mu ema.

Sina, kes Sa tõtt armastad, ilmuta mulle oma
salajast ja peidetud tarkust.

Piserda mind hiisopiga, ja ma saan puhtaks;
pese mind, ja ma lähen lumest valgemaks.

Kuuluta mulle rõõmu ja rõõmustust; ja hõis-
kavad luud-kondid, mis Sa oled rõhunud.

Pööra ära oma pale mu pattudest ja kõik
mu ülekohus kustuta.

Puhas süda loo mulle, Jumal ja õige vaim
uuenda mu sees.

Ära heida mind ära oma palge eest ja oma
Püha Vaimu ära võta mult ära.

Anna mulle jälle oma õnnistuse rõõmustust
ja kinnita mind häämeelelise vaimuga.

Ma tahan ülekohtustele Su teed õpetada, et
jumalakartmatud Su poole pööravad.

Vabasta mind veresüüst, oo Jumal, mu õnnistuse Jumal, siis ülistab mu keel Su õigust.

Issand, ava mu huuled, ja mu suu kuulutab Sinu kiitust.

Kui Sa tahaksid ohvreid, annaksin neid; põletuse-ohvrid ei rõõmusta Sind.

Ohvrid Jumalale on rõhutatud vaim: rõhutatud ja alandatud südant ei põlga Sa, oo Jumal!

Õnnista, oo Issand oma hääs meeles Siionit, et üles ehitataks Jeruusalemma müürid.

Siis võtad Sa vastu õiguse ohvri, annid ja põletuse-ohvrid, siis viiakse värssa Su altarile.

Daavidi laul 129. (De profundis.)

Sügavikust hüüan Su poole, Issand! Issand, kuule mu häält!

Pangu tähele Su kõrvad mu alandliku palumise häält.

Kui Sa kõik ülekohtu tahaksid meeles pidada, Issand, kes suudaks siis Sinu ees seista?

Aga Sinu juures on andeksandmine, ja mu hing ootab Sinu sääduse pääle.

Mu hing ootab Jumalat, mu süda loodab Issanda pääle.

Hommikusest vahikorrast kuni ööni lootku Iisrael Issanda pääle.

Sest Issanda juures on halastus ja tema juures on rikkalik lunastus.

Tema on, kes lunastab Iisraeli kõigest ta ülekohtust.

Püha Bernhardi patukahetsuse palve.

(Lühend.)

Oo Issand Jeesus Kristus, ühenduses Sinu valuga, millega Sa minu süü ja minu pattude tasumise üle võtnud oled, tunnistan ma Sulle ühes

kõigi südamest kahetsevate patustega kõik oma patud: kõik mis ma kurja teinud ja hääd tegemata jätnud, mis ma ebapuhta sihiga või hooletult olen teinud. Ma nutan taga Sinu ees oma kadunud elupäevi, mil ma Sind olen haavanud ja Sinu kiitust vähendanud ja Sind, mu ülim vara, maha jätnud ja oma ligimest enesega olen langemisele viinud.

Võta, Issand, armulikult ohvriks mu viletsa elu ülejäänud aastad! Nende aastate eest aga, oo Jumal, mis ma patuses elus kaotanud, ära põlga mu rõhutatud ja alandatud südant. Mu päevad on lõpule kaldunud ja viljatult hävinud, võimata on neid tagasi kutsuda; kuid Sina, mu Jumal, luba, et ma hinge kibeduses neid mõtlen.

Oo Issand, minu sügavaima viletsuse kuristik palvetab Sinu kõrgeima halastuse kõrgustiku poole. Ära hoia oma vihas tagasi oma armuandmist ja ära lase oma tühjakssaamata halastuse kaevu minu pattude pärast mulle ära kuivada. Sest Sa halastad kõikide pääle ja ei vihka kedagi neist, keda Sa oled teinud, ja Sa unustad inimeste patud nende kahetsuse tõttu.

Ainult Sinu päralt, Issand, on pattude andeksandmine. Heida armu mu pääle ja lase mind, nii kaua kui meeleparanduse aeg veel kestab, igavest õnnistust nõuda, et viimsel kohtupäeval mind ei tabaks needmise otsus.

Tee, oo Issand, et ma oma halbadest harjumustest loobuksin, Sinu meelepäraseid tegusid teeksin. Tee, et ma agarust, mis seni patustades olen pruukinud, edespidi Sinu tahtmise täitmiseks kasutaksin, et säääl, kus ülekohtus üle jookseb, Sinu armgi üle voolaks. Ja ma palun Sind Sinu enese pärast ja Sinu hella ema, aurikka Neitsi Maria, armastuse juures ja kõikide Sinu pühikute ja äravalitute eestpalvete pärast, anna mulle andeks kõik mu patud, hooletused ja mis ma kurja teinud

teadmattusest. Ära kisu mind elust ära mu ülekohtus ja ära lase oma vihas mu tigidust elu lõpuni kesta.

Mõtles, oo Issand Jeesus, et Sinu loomule on omane mitte kedagi hukata, vaid kõik päästa; sest Isa ei ole Sind ilma saatnud maailma üle kohut mõistma, vaid selleks, et me Sinu läbi elu saaksime. Sest mis meie võlgnenud, oled Sina tasunud, mis meie patustanud, oled Sina lepitanud, mis meie tegemata jätnud, oled Sina täitnud.

Minu hääks tulgu siis, oo Issand, nüüd ja mu viimisel tunnil Sinu täieline, Sinu ülevoolav tasatõlgemine, Sinu kibe surm ja Sinu äravalatud vere väärtus, Sinu kannatuse uuendus, Sinu ihu ja vere auväärne saladus, mis Sulle kirikuis usklikele õnnistuseks ohverdatakse; et ma siin maa peal armu saaksin, mis ma ära ei teeni, ja üleval rahu ja au omandaksin, mis meile Sinu kibedaim surm on ostnud.

Sinu silmad, Issand, on mu ülekohtu näinud. Aga Sa oled helde ja halastaja ja auline üle inimliku tigiduse, ära arva siis seda mulle igaveseks nuhtluseks, et ma mitte Sind ei kaota, ja ära kustuta mind eluraamatust.

Lase siis ennast, oo Issand, halastusele liigutada, sest Sa tunned ju inimese olemust ja tead, et Sa teda mitte asjata pole maa peale säädnud. Pea üleval mind, oma armastuse tööd; ära lase oma kannatusi minu juures kaduma minna, ja oma puhast verd mitte asjata minu eest valatud olla!

Jumal, tee et ma, puhastatud oma patu roojast ja vaimus valgustatud, Sind ära tunnen ja oma südame otsekoheses suunas vahetpidamata Sinu poole püüan ja lõpuks õndsas surmas järele Sinu juure jõuan, Jeesus Kristus, kes elad ja valitsed Jumal Isaga Püha Vaimu ühenduses, Jumal igavikust igavikuni. Aamen.

Palve ristilöödud Kristusele (En ego).

Vaata, oo hää ja magusaim Jeesus, Sinu ees lasen ma ennast põlvili ja palun ning vannutan Sind oma hinge palavamal leegil, et Sa minu südamesse valaksid elavaid usu, armastuse ja lootuse tundeid, tõsisest kahetsusest oma pattude pärast ja kindlat tahet ennast parandada: kuna ma hinge liigutusega ja sügava valuga Sinu viit haava vaatlen ja mõtlen, see silmade ees, mis juba prohvet Daavid Sinu suhu, oo hää Jeesus, pani:

„Nad on läbi uuristanud mu käed ja mu jalad; nad on ära lugenud kõik mu kondid.“

Viha päev („Dies irae“).

(Sekvents.)

Oh, see päev võib hirmus olla,

Mil ots ilmal' jõuab tulla,

Ütleb Daavid ja Sibylla!

Oh mis värin ilma täidab

Kui end kohtumõistja näitab,

Kõiki enda alla heidab!

Pasun hüüab valjul toonil

Läbi surma-riigi hooni

Kogub kõiki ette trooni.

Surm ja loodus värisevad

Kui kõik surnud üles tõusvad,

Kohtumõistjal' vastust and'vad.

Raamat saab siis ette loetud,

Kus on truult sisse võetud

Kõik mis ilmas iial tehtud.

Kohtumõistja istub maha,

Et mis varjul, ilmsiks teha,

Ühtki süüd ei jätta maha.

Mis ma õnnetu siis ütlen,

Millist püha appi mõtlen

Hüüda kui need ise ohkel?

Majesteet Sa kõrge, hirmus,
 Armu allik, selges armus
 Aita mind, kes laman põrmus!
 Mäleta, oo helde Jeesus,
 Et Sa mu eest olid põrmus:
 Ära hukka mind ses kohtus!
 Otsisid mind väsimata,
 Kandsid risti tüdimata:
 Olgu maksev kõik see häda.
 Ainus õige kohtumõistja,
 Ole mulle armuandja
 Juba enne päeva seda.
 Õhkan süüdest rõhutuna,
 Palgeid katab häbipuna:
 Jumal, anna armu Sina!
 Kes Maria vabastasid,
 Röövlil' risti andestasid,
 Minulegi lootust andsid!
 Küll mu palved väärt ei ole,
 Siiski armulik mul ole,
 Et ei põrgus ma kord põle.
 Lambukeste sekka pane
 Mind Su paremale käele,
 Sikkudest mind eristele.
 Langevad siis äraneetud,
 Leegi-piinal' pühendatud,
 Kutsu mind, kus õnnistatud.
 Upun palves silmavette,
 Süda kõrbe piina kätte,
 Kanna hoolt mu surma ette.
 Oh see päev on pisarrohke,
 Hingest tõuseb üles ohke:
 Anna andeks Issand Jumal
 Ülestõusnud kahetsejal!
 Helde Jeesus, Issand Sa,
 Kingi neile rahu ka! Aamen.

(Tõlkinud M. I. T.)

Palve kristliku alanduse harjutamiseks.

(Toomas a Kempis.)

Issand mu Jumal, Sina oled kõik minu hüve.
 Ja kes olen mina, et julgen Sinuga kõnelda.
 Sinu viletsaim sulane, ärapõlatud ussikene olen
 ma; palju viletsam ja põlgamisväärsem kui ma
 ise tean ja ütelda julgen. Mõtlen siis seda, Issand,
 et ma midagi ei ole, midagi ei oma ja midagi
 ei suuda.

Sina üksi oled hää, õige ja püha; Sa võid
 kõik, annad kõik, täidad kõik; ainult patuseid
 lased Sa tühjade kätega ära minna. Mõtlen oma
 halastusele ja täida mu süda oma armuga; oma
 kätetööd ei taha Sa ju ilma jätta oma armust.

Kuidas võiksin ma ennast üleval hoida selles
 viletsas elus kui Sinu halastus ja heldus mind ei
 kinnitaks! Ära pööra oma palet minust ära, ära
 viivita oma tulemisega, et mu hing ei oleks Su
 ees nagu põuane maa.

Issand, õpeta mind oma tahtmist tegema; õpeta
 mind vääriliselt ja alandlikult oma palge ees käima.
 Sest Sina oled minu tarkus, Sa tunned mind täiesti
 ja tundsid mind juba enne kui maailm loodi ja
 enne kui ma ilmale tulin.

II. Kiituse- ja tänupalved Jumalale.

Püha Neitsi Maria kiidulaul (Magnificat).

Suureks tõstab mu hing Issandat ja mu vaim hõiskab Jumalas, minu Õnnistegijas.

Sest ta on vaadanud oma ümardaja madalu-sele: vaata, sest ajast kiidavad mind õndsaks kõik rahvapõlved!

Sest suuri asju on mulle teinud see, kes vägev ja kelle nimi püha on,

Ja tema halastus kestab põlvest põlveni nende üle, kes teda kardavad.

Ta on suurt väge üles näidanud ja laiale pui-sanud need, kes kõrgid on oma südame mõttes.

Ta on vägevaid aujärgedelt maha tõuganud ja alandlikka ülendanud.

Näljaseid on ta hääde andidega täitnud ja rikkad tühjalt ära saatnud.

Ta on vastu võtnud Iisraeli, oma sulase, mä-letades oma halastust,

Nagu ta ütelnud on meie vanemaile, Aabra-hamile ja tema seemnele alatiseks.

Püha Sakaria kiidulaul (Benedictus).

Kiidetud olgu Issand, Iisraeli Jumal, kes on tulnud katsuma ja lunastust saatma oma rahvale.

Ja on meile üles säädnud õnnistuse-sarve oma sulase Daavidi kajas,

Nagu ta ütelnud on oma pühade prohvetite suu läbi, kes maailma algusest on olnud,

Et ta meid päästab vaenlasist ja kõigist, kes meid vihkavad,

Halastust üles näidates meie isadele ja meele tulefades oma püha lepingut; vande järele, mis ta on vandunud meie isa Aabrahamile,

Meile anda, et me, oma vaenlaste käest pääs-tetud, ilma kartmata teda teenime,

Pühitsuses ja õiguses tema ees kõige oma eluaja.

Ja sind, poisike, tuleb Kõrgeima prohvetiks hüüda, sest sina pead Issanda eel käima ja tema teed valmistama,

Ja õnnistuse tundmist andma tema rahvale, mis on nende pattude andeksandmises,

Meie Jumala südamliku halastuse läbi, milles meid külastab see, kes paistab kõrgusest,

Selleks et neid valgustada, kes istuvad pime-duses ja surma varjus, ja et meie jalga rahuteele juhtida. —

Püha Ambroosiuse kiidulaul (Te Deum)

(nüüd omistatakse see piiskop Nikeetas'ele, p. Ambroosiuse kaasaegsele).

Sind, Jumal, kiidame, Sind, Issand, tunnistame. Sind, igavest Isa, austab kõik maa.

Sulle kõik inglid, Sulle taevad ja kõik võimud, Sulle keerubid ja seeravid hüüavad lakkamata:

„Püha, püha, püha on Issand Seebaot, Taevas ja maa on Sinu majesteedi au täis.“

Sind aulised apostlite koorid,

Sind aurikkad prohvetite hulgad,

Sind kiidab hiilgavate veretunnistajate vägi.

Sind tunnistab püha Kirik tervel maakeral

Mõõtmata majesteetlikuks Isaks;

Sinu auväärilist tõsist ja ainust Poega,

Samuti Lohutajat Püha Vaimu.

Sina, au kuningas, Kristus,

Sa oled Isa igavene Poeg.

Inimeste vabastamist oma pääle võttes ei
kohkunud

Sa neitsi rüpe eest tagasi.

Sa avasid surma astla murdes usklikkudele
taevariigi.

Sa istud Jumala paremal käel, Isa aus.

Sind usume kohtumõistjana tulevat.

Seepärast palume Sind, aita oma peret, keda

Sa oma kalli verega lunastasid,

Lase neid igavesse ausse, oma pühikute hulka
loetud olla.

Hoia oma rahvast, oo Issand ja õnnista oma
pärisosa.

Valitse ja kanna teda üles aegade lõpuni.

Igal päeval täname Sind,

Ja kiidame Su nime igal ajal ja igavikuni.

Oo Issand, hoia meid armulikult tänasel päe-
val ilma patuta.

Halasta meie pääle, oo Issand, halasta meie
pääle!

Olgu Su halastus meie pääl, oo Issand, nagu
me loodame Sinu pääle.

Sinu pääle, Issand, olen oma lootuse pannud,
ära jäta mind iialgi häbisse.

Päikesese hümn.

(P. Franziskus Assisi.)

Ülim, vägevaim, hää Issand,

Sinu päralt on kiitus ja ülistus

ning au ja kõik kiidulaulud!

Sinule ükski, Kõrgeim, kuuluvad nad,

ja ükski inimene ei ole vääriline

Sind nimetama.

Ole ülistatud, mu Issand,

kõigi loodud olevustega,

kõigepäält õilsa õe päikesega,

kes meile toredasti valgustab oma säraga;

ja kaunis on ta

ja kiirgav oma suures hiilguses;

Sinust, Kõrgeim, on ta helk.

Ole ülistatud, mu Issand,

vend kuu ja tähtede pärast;

taeva oled Sa nad säädnud,

selged, hinnalised ja kaunid.

Ole ülistatud, mu Issand,

meie venna tuule eest,

ja õhu ning pilvestiku eest,

ja ilma eest, olgu ilus või mitte,

millega Sa oma loodud olevustele

ülespidamist annad.

Ole ülistatud, mu Issand,

meie õe allika pärast;

ta on vägs tulus ja alandlik

ja kallis ja karske.

Ole ülistatud, mu Issand,

meie venna tule pärast,

millega Sa ööd valgustad;

ja ta on ilus ning rõõmus

ja vägev ning tugev.

Ole ülistatud, mu Issand,

emakese maa pärast, kes meile õde,

kes meid toidab ja ravib

ja nii mõndki vilja meile osaks annab

ja kirjusid lilli ja taimi.

Ole ülistatud, mu Issand,

nende pärast, kes andestavad armastusest

Sinu vastu

ja jõuetust kannatavad ja kurvastust.

Õndsad, kes kannatavad rahu,

sest Sina, Kõrgeim, kord neid kroonid.

Ole ülistatud, mu Issand,

meie venna ihuliku surma pärast,

kellest ükski elav inimene

pääseda ei või.

Häda neile, kes surevad surmapatus!

Õndsad, kes puhkavad
Sinu ülipühas tahtmises,
sest neile ei tee teine surm
mingit halba.

Kiitke ja ülistage minu Issandat
ja tänage teda kõik loodud olevused
ja teenige teda suures alanduses!
Aamen.

III. Palved valgustuse ja täiuse pärast.

Hümn Püha Vaimu auks. (Veni Creator.)

Oo Looja Vaim, nüüd hingesse
Su lastel' tule kõigile;
Meid kõiki täida armuga
Mis omal veel loonud Sa.

Sind kutsutakse trööstijaks
Ja armupandiks kallimaks;
Sa elukaev, arm, valgustus
Ja kõrgeim hinge varandus.

Sust seitsmekordne kingitus;

Ja Isa sõrm; Su juhatus

Me' keeli paneb rääkima:

Nii Isa töotust täidad Sa.

Su valgust ise süüta meis

Ja armuleeki südameis;

Me ihu nõdrust kinnita

Su väes igal ajal ka.

Löö vaenlast taganema Sa,

Su rahu võta jagada;

Meid juhi nii, et Sinu väes

Me põgeneme kurja eest.

Tee, et Su läbi Poega me

Ja Isa ära tunneme,

Ja Sind, kui Vaimu mõlemist

Ka usuksime igavest.

Au Jumalale, Isale

Ja tema tõusnud Pojale,

Ka Pühal' Vaimul', trööstijal'

Au, kiitus olgu igal ajal! Aamen.

(Tõlkinud M. I. T.)

Nelipühi nädala sekvents. (Veni Sancte Spiritus).

1. Tule, Püha Vaimuke,
Saada oma taevane
Valgustuse kiireke.	6. Sinu valitsusest
Inimeses muud ei saa
Kui vaid paha olema!
2. Tule, vaeste isa Sa,
Kõige hea kinkija,
Südamete valgus ka.	7. Dese, mis on roo-
jane,
Niisuta, mis põuane,
Haavatu ka terveks tee.
3. Kõige parem tröösti-
tija,
Hinge külaline Sa,
Kosutus nii magus ka.	8. Saada kanget pain-
duma,
Külmetajat soojenda
Eksijat Sa juhata.
4. Oled töödel kergen-
dus,
Palavuses jahutus,
Nutul oled lohutus.	9. Kingi usklikkudele
Sinu pääle lootjaile
Püha seitse andi Sa.
5. Kõige õndsam val-
gus Sa
Täida oma tulega
Usklikkude hinged ka!	10. Kingi palka voo-
ru-
sel',
Õndsust hinge heitmisel,
Rõõmu igavesel ajal.
Aamen.
(Tõlkinud M. I. T.)

Seitse palvet Püha Vaimu poole.

Kääna oma kõrvad, heldeim Jumal, meie palveile ja valgusta meie südant Püha Vaimu armuga, et kõlbaksime Sinu saladustes Sind teenima ja väärt oleksime Sind igavese armastusega armastama.

Oo Jumal, kellele kõik südamed avali ja kõik tahtmine teada on ja kelle ees midagi peidetud ei ole, puhasta Püha Vaimu väljavalamise läbi meie südame mõtted, et Sind täielikult armastama ja vääriliselt kiitma kõlbaksime.

Põlefa Püha Vaimu tulega meie südamed ja

neerud, oo Issand, et me Sind karske ihuga teeniksime ja puhta südamega Sulle meeldiksime.

Me palume, oo Issand, valgustagu meie mõistust Trööstija, kes Sinust välja läheb, ja juhatagu meid kõiges tões, nagu Sinu Poeg on töötanud.

Ilmuu meile, me palume, oo Issand, Püha Vaimu vägi, kes meie südant armulikult puhastaks ja kõige halva eest hoiaks.

Oo Jumal, kes Sa usklikkude südameid Püha Vaimu valgustusega oled õpetanud, anna meile, et me sama Vaimu läbi ära tunneme, mis õige on ja tema trööstimisest ikka rõõmu tunneksime.

Me palume, oo Issand, puhasta oma katsumisega meie südametunnistus, et Sinu Poeg, meie Issand Jeesus Kristus, oma tulekul enesele meie sees aseme valmistatud leiaks, kes Sinuga elab ja valitseb Püha Vaimu ühenduses Jumal igavikust igavikuni. Aamen.

Paavst Klemens XI. palve vooruste pärast.

Ma usun, Issand, aga tahan uskuda kangelalt; loodan, Issand, aga tahan loota kindlamalt; armastan, Issand, aga tahan armastada palavamalt; kahetsen, Issand, aga tahan kahetseda südamlikumalt.

Ma kummardan Sind, kõigi asjade algus; ma igatsen Sind kui oma viimast eesmärki; ma austan Sind kui alalist häätegijat; ma hüüan Sind omale armulikuks kaitsjaks.

Juhata mind oma tarkusega, hoia mind oma õigusega, lohuta oma heldusega, kaitse oma väega.

Ma ohverdan Sinule, Jumal, oma mõtted, et nad oleksid Sinu päralt; oma sõnad, et ma kõneleksin Sinust; oma teod, et oleksid Sinu meele pärast; oma vaevad, mida kannan Sinu eest.

Ma tahan, mis Sina tahad; tahan, et nii on

Sinu tahtmine; tahan, kuidas Sina tahad; tahan nii kaua kui Sina tahad.

Palun, Issand, mu mõistust valgustada, mu tahtmist süüdata, mu ihu puhta hoida, mu hinge pühitseda.

Et mulle kõrkus külge ei hakkaks; et mind meelitused ei mõjutaks; et Saatan mind ei petaks ja maailm ei eksitaks.

Anna oma armu minu mälestuste puhastamiseks, keele ohjeldamiseks, silmade tagasihoidmiseks ja meelte taltsutamiseks.

* Lase mind kahetseda endiseid patte, ära ajada tulevased kiusatused, parandada kurjad kalduvused, kasvatada vooruseid.

Anna mulle, hää Jumal, armastust Sinu vastu, enese ärasalgamist, ohvrimeelt ligimese vastu, maailma põlgamist.

Lase mind püüda ülemate sõna kuulda, alamaid aidata, sõpradele hääd teha, mitte kedagi kadestada.

Lase mind meeles pidada, oo Jeesus, Sinu käsku ja eeskuju armastuses vaenlaste vastu, ülekohtu ärakandmises, oma tagakiusajatele häätegemises, oma laimajate eest palumises.

Lase mind võita kurja himu valjusega enese vastu, ahnust heldusega, viha tasandusega, leigust vagadusega.

Tee mind targaks minu ettevõttele, julgeks hädaohtudes, kannatlikuks õnnetustes, alandlikuks õnnes.

Tee, Issand, et ma tähelepanelik oleksin palves, söömise juures kasin, ametis hoolas, tahtmises kindel.

Aita mind seestpidi pühaduses, väljastpidi alanduses; lase mind eeskujulik olla teistega läbikäimises ja korralik kõiges elus.

Aita mu südant valvata, Sinu armuga kaasa

töötada, Sinu käskusid pidada, oma õndsust taga nõuda.

Et ma jõuaksin pühaduseni oma pattude avameelse pihtimise läbi, kuuma ühenduse läbi Kristuse lhuga, vaimu kestva kogumise läbi ja südame puhta tahtmise läbi.

Õpeta mind aru saama kui tühine, mis maine; kui suur, mis taevalik; kui lühike, mis ajalik; kui pikk, mis igavene.

Aita mind surma vastu valmistada, Sinu kohtu karta, põrgu eest pääseda, taevast võita; Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi. Aamen.

Jumala tahtmine sündigu!

(Toomas a Kempis.)

Luba mulle, heldeim Jeesus, oma armu, et ta minuga oleks, minuga toimiks ja minuga lõpuni vastu peaks. Lase mind alati seda ihaldada ja tahta, mis Sulle enam vastuvõetav on ja rohkem meeldib. Sinu tahtmine olgu minugi oma, ja minu tahtmine järgnegu alati Sinu omale ja olgu täiesti üks Sinu tahtmisega. Las nii olla, et ma tahaksin ja põlgaksin mis Sinagi, ja et ma midagi ei võiks tahta ega mitte tahta kui seda, mis Sina tahad ja mitte ei taha.

Lase mind kõigele surra, mis maailmas on, ja Sinu pärast armsaks pidada põlatud ja tundmatuna olemist siin maa peal. Lase mind üle kõigi soovide ja ihalduste Sinu puhata ja mu südant Sinu rahu leida. Sina oled mu südame ainus rahu, Sina mu ainus puhkus: Sinust väljaspool on kõik raske ja rahutu. Selles rahupaigas, see on, Sinu, ainsas ja ülimas ja igaveses hüves, lase mind uinuda ja puhata.

Palve vaimu vabaduse pärast.

(Toomas a Kempis.)

Oo mu Jumal, kirjeldamatu magusus, muuda mulle kibedaks kõik lihalikud rõõmud, mis mind igaviku hüvede armastusest eemale kisuvad ja minu silmi eneste pääle tõmbavad mingi ajaliku ihaldatava vara vaatlemiseks. Ära lase mu üle võitu saada, mu Jumal, ära lase võita mu liha ja verd. Ärgu eksitagu mind maailm ja ta üürike au, ei tohi mind petta kurat ja ta kavalus. Anna mulle jõudu vastupanuks, püsivust kannatuseks, kindlust vastupidamiseks. Anna mulle kõige maailma lohutuse asemel oma Vaimu magusat salvingut ja vala lihaliku armastuse asemele minusse armastust oma nime vastu.

Vaata, söök, jook, rõivad ja muud, mis elu ülalpidamiseks tarvilikud, on hõõguvale hingele koormavad. Lase mind neid mõõdukalt tarvitada ja üleliigseid ihaldusi ohjeldada. Kõike ei või põlata, sest liha tahab ka ülalpidamist; aga üleliigset nõuda ja mis ainult naudinguks, seda keelab püha säädus, sest muidu tõuseb liha üles vaimu vastu. Selles asjas, palun Sind, Sinu käsi mind saatku ja juhtigu, et ma midagi üleliiga ei tee.

Palve südame puhastamise ja taevaliku tarkuse pärast.

(Toomas a Kempis.)

Kinnita mind, Jumal, Püha Vaimu armuga! Lase voorust kõveneda mu sise-inimeses; tee mu süda vabaks kõigest asjatumast murest ja ahastusest. Tee, et mind ei tõmba mitmesugused himud mingi asja järele, olgu odav või hinnaline, vaid et ma neile vaataksin kui kaduvaile, ja et mina samuti nendega kaon: Sest midagi ei

ole kestvat päikese all, kus kõik on tühi töö ja vaimu närimine. Oo kui tark on, kes nõnda vaatleb!

Anna mulle, Issand, taevalikku tarkust, et õpiksin Sind enne kõike muud otsima ja leidma, üle kõige maitsma ja armastama, ja muid asju Sinu tarkuse korralduse järele selleks pidama, mis nad on. Lase mind targasti meelitusist kõrvale põigata ja kannatlikult kanda ebameeldivusi. Sest see on suur tarkus mitte painduda sõnade iga tuule järele ega oma kõrvu lasta siireenide maledaid meelitusi. Nõnda läheb alatud tee kindlasti edasi.

Jumal maitseb sellele, kes teda armastab, üle kõige ja kõigis asjus.

(Toomas a Kempis.)

Vaata, mu Jumal ja mu kõik! Mis tahan ma enam ja mis õndsamat võin ihaldada. Oo kallis ja magus sõna! sellele, kes armastab Sõna, mitte maailma ega hüvesid, mis maailmas on. Mu Jumal ja mu kõik! Kes aru saab, sellele on küllalt öeldud ja seda tihti korrata on meeldiv sellele, kes armastab. Sest Sinu ligi olles on kõik armas, Sinu ära olles aga on kõik vastik. Sa teed südame tasaseks ja valmistad suurt rahu ja pidulikku rõõmu. Sa paned meid kõigest hästi mõtlema ja kõigis asjus Sind kiitma, ja miski ei või Sinuta kaua meeldida. Ja kui meile peab miski meelepärast olema ja hää maitsema, siis ei tohi Sinu arm puududa ja kõik peab Sinu tarkusega vürtsitud olema.

Kellele Sina maitseks, mis ei maitseks siis õieti temale? Ja kellele Sina ei maitse, mis võib sellele olla meeldiv. Ja on puudulikud Sinu tarkuse ees maailma targad ja kes liha järele ela-

vad: sest sääl on suurim tühjus ja siis tuleb surm. Kes aga Sinule järgnevad maailma asjade põlgamisega ja liha suretamisega, neid tuleb tõesti targaks pidada, sest nad on pöördunud tühjuselt tööle, lihalt vaimu poole. Neile on naudinguks Jumal: ja mis hääd iganes on leida loodud asjus, kõik kannavad nad kiituseks oma Loojale. Ebasarnane ja väga ebasarnane on nauding, mis pakub Looja või loodus, igavik või aeg, mitteloodud valgus või loodud valgus.

Oo igavene valgus, kõigist loodud valgustest ülekäiv, saada oma kiired kui välk, mis mu südame sisimasse tungib. Puhasta, rõõmusta, selita ja elusta mu vaimu ja vaimujõude, et ta võiks Sinusse kinduda hõiskavate ja ülevoolavate tunnetega! Oo millal jõuab see õnnis ja ihaldatav tund, kus Sinu ligiolu mind täidab ja Sa mulle oleksid kõik kõiges! Kuni see ei ole mulle osaks antud, mu rõõm ei ole täielik. Kuid oo häda! Ikka veel elab minus vana Aadam; veel ei ole ta täiesti risti löödud ega päris surnud; veel ikka tõstab ta tugevasti mässu vaimu vastu, peab alati sõda ja ei lase hinge valda rahul olla.

Aga Sina, kes valitsed mere väge ja tema voogude liikumist vaigistad, tõuse üles, aita mind. Aja laiale rahvad, kes sõda püüavad, rusu neid oma tugevuses. Näita, palun Sind, oma suuri tegusid ja lase oma paremat kätt tema aus näha: sest ei ole mul muud lootust ega pelgupaika kui Sinu juures, Issand mu Jumal.

Kõik lootus ja usaldus tuleb ainult Jumala pääle panna.

(Toomas a Kempis.)

Issand, kus on mu usaldus, mis mul selles elus on, või mis on suurem lohutus kõigist näh-

tusist taeva all? Eks ju Sina, Issand mu Jumal, kelle halastus on arvamata! Kus oli mul hääl olla Sinuta? Või millal võis mul halb olla Sinu ligi olles? Ennem tahan vaene olla Sinu pärast kui rikas Sinuta. Ennem soovin Sinuga maa pääl rännata kui Sinuta taevast omaks pidada. Kus Sina, sääl on taevas; ja sääl on surm ja põrgu, kus Sind ei ole. Sina oled mu ihaldus; ja sellepärast pean ma Sinu järele ohkama, kisendama ja paluma. Kedagi ei või ma täiesti usaldada, kes hädas parajal ajal aitaks, kui ainult Sind, oma Jumalat. Sina oled mu lootus, Sina mu usaldus, Sina mu lohutaja ja ustavaim kõigi seas.

Kõik püüavad oma kasu: Sina pead silmas ainult minu õnnistust ja edu ja pöörad mulle kõik hääks. Kuigi Sa mind lased mitmesugustesse kiussatustesse ja ebameeldivustesse sattuda, korraldad selle kõik minu kasuks, kes oled harjunud tuhandel kombel neid katsuma, keda Sa armastad. Katsumise korral ei pea Sind mitte vähem armastama ja kiitma kui siis, mil Sa mind taevaliku lohutusega täidad.

Sinule siis, Issand Jumal, panen kõik oma lootuse, Sina oled mu pelgupaik; Sinu pääle heidan kõik oma kurvastuse ja ahastuse; sest ma leian kõik kindlusetu ja heitliku olevat, mis ma Sinust väljaspool silman. Ei ole kasu paljudest sõpradest, ei või vägevad abimehed aidata, ei targad nõuandjad kohast vastust anda, ei õpetatud meeste raamatud mind lohutada, ega mingi kallid asi lunastada ega mingi peidetud ja mõnus paik mind varjata: kui Sina ise juures ei seisa, ei aita, ei kinnita, ei lohuta, ei õpeta ega valva.

Sest kõik, mis rahuks näib tulevat ja õnne omavat, ei ole Sinuta midagi. Sina oled siis kõigi hüvede ots, elu tipp ja kõneosavuse sügavus; ja Sinu pääle üle kõigi asjade loota on Sinu sulaste kindlaim lohutus. Sinu pääl on mu sil-

mad, Sind ma usaldan, mu Jumal, halastuse Isa. Õnnista ja pühitse mu hinge taevaliku õnnistusega, et ta saaks Sinu pühaks eluasemeks ja Sinu igavese au trooniks ja et Sinu jumaluse templis midagi ei leiduks, mis Sinu majesteedi silmi haavaks. Oma suure häduse järele ja oma rohke halastuse järele vaata mu pääle ja võta kuulda oma viletsa sulase palve, kes kaugel hulgub surma varjuvallas. Kaitse ja hoia oma viletsa sulase hinge nii paljudest ohtudest siin kaduvas elus ja juhi meid oma armu saatel rahu teed mööda igavese selguse kodumaale. Aamen.

IV. Palved Issanda Jeesuse poole.

Litaania Jeesuse Pühimast Nimest.

Märkus. Litaaniad on palvetusviis, mis kristlased juba vanal ajal on tarvitusele võtnud. Üksikud litaania hüüded on võetud kas Pühast Kirjast, Kiriku usuõpetusest või nad on üles kerkinud usklikkude vagast meelest. — Selles vihukeses leiduvad litaaniad on kõik Kiriku kõrgeima autoriteedi poolt hääks kiidetud ja ühiseks tarvituseks jumalateenistuses soovitatud. Ühise palvetamise juures palub keegi ette ja teised vastavad: „halasta meie pääle“ — „ole meile armuline“ j. n. e.

Issand halasta — Kristus halasta!

Issand halasta, Jeesus kuule meid — Jeesus, võta meid kuulda!

Jumal Isa taevast — halasta meie pääle!

Jumal Poeg, maailma Lunastaja — halasta meie pääle!

Jumal Püha Vaim — halasta j. n. e.

Püha Kolmainus, üks Jumal —

Jeesus, elava Jumala Jeesus, kõrge nõu käskjalg,

Jeesus, Isa hiilgus Vägevaim Jeesus,
Jeesus, igavese valguse Kannatlikem Jeesus,
lähge, Sõnakuulelikem Jeesus,

Jeesus, au kuningas, Jeesus, tasane ja südamest alandlik,

Jeesus, õiguse päike, Jeesus, karskuse armastaja,

Jeesus, Neitsi Maria poeg, Jeesus, meie armastaja,

Armastuseväärt Jeesus, Imeline Jeesus, Jeesus, rahu Jumal,

Jeesus, vägev Jumal, Jeesus, elu tekitaja,
Jeesus, igaviku isa, Jeesus, vooruste eeskujud,

Jeesus, hingede püüdja,	Jeesus, patriarhide ku-
Jeesus, meie Jumal,	ningas,
Jeesus, meie pelgupaik,	Jeesus, apostlite õpetaja,
Jeesus, vaeste isa,	Jeesus, evangelistide
Jeesus, usklike aare,	juhataja
Jeesus, hea karjane,	Jeesus, märtrite tugevus,
Jeesus, tõsine valgus,	Jeesus, tunnistajate val-
Jeesus, igavene tarkus,	gus,
Jeesus, piirita häädu,	Jeesus, neitsite puhtus,
Jeesus, meie tee ja elu,	Jeesus, kõigi pühikute
Jeesus, inglite rõõm,	kroon,
Ole meie armuline — halasta meie pääle, Jeesus!	
Ole meie armuline — võta meid kuulda, Jeesus!	
Kõigest kurjast — lunasta meid, Jeesus!	
Kõigest patust — lunasta . . .	
Oma vihast,	Oma vaevade läbi,
Kuradi võrgutustist,	Oma surmaahastuse ja
Roojuse vaimust,	kannatuse läbi,
Igavesest surmast,	Oma risti ja oma maha-
Hoolimatusest Sinu sis-	jätuse läbi,
seandmiste vastu,	Oma surmanõrkuse läbi,
Oma püha lihakssaamise	Oma surma ja matmise
saladuse läbi,	läbi,
Oma sündimise läbi,	Oma ülestõusmise läbi,
Oma lapsepõlve läbi,	Omataevaminemiseläbi,
Oma jumaliku elu läbi,	Oma rõõmu läbi,
Oma au läbi, halasta meie pääle, Jeesus!	
Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-	
nad — hoia meid, Jeesus!	
Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-	
nad — võta meid kuulda, Jeesus!	
Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-	
nad — halasta meie pääle, Jeesus!	
Jeesus, kuule meid! — Jeesus, võta meid	
kuulda!	

Palugem:

Issand Jeesus Kristus, kes ütelnud oled: Paluge, siis saate, otsige, siis leiate, koputage, siis

avatakse teile — anna meile, kes Sind palume, oma jumaliku armastuse tunnet, et Sind kõigest südamest, sõnaga ja teoga armastame ja iialgi Sind kiitmast ei väsi.

Anna meile, oo Issand, kartust ja armastust oma püha Nime vastu, sest et Sa iial oma abi neile ei keela, keda Sa oma armastuse truuduses oled kinnitanud, kes elad ja valitsed igavesest igavesti. Aamen.

Püha Ignaatiuse hüüded Kristuse poole.

(„Anima Christi“.)

Kristuse hing, pühitse mind!
 Kristuse ihu, lunasta mind!
 Kristuse veri, jooda mind!
 Vesi Kristuse küljest, pese mind!
 Kristuse kannatus, kinnita mind!
 Oo hää Jeesus, kuule mind!
 Oma haavadesse peida mind!
 Sinust lahkuda ära lase mind!
 Kurja vaenlase eest kaitse mind.
 Mu surmatunnil kutsu mind!
 Su juure tulla käsi mind,
 Et Sinu pühikutega kiidaksin Sind
 Igavikust igavikuni. Aamen.

Püha Franz Xaveri armastuse tunnistus Jeesuse vastu.

(O Deus, ego amo Te.)

Kuis armastan, oo Jumal, Sind!
 Ei mitte, et teeks õndsaks mind,
 Ehk, et Sind mitte armastes
 Mul igavene tuli ees.
 Mind ristil kaenla võtsid Sa,
 Mu Jeesus, nii kui olen ma;

Sa kandsid haavu, teotust
Ja igasugu häbistust;
Said lugemata valusid
Ja verihigis nõrkesid
Ja surma. Kõik see minu eest,
Et pääseksin mu pattudest.

Kuis armsaks ikka ei peaks ma
Sind, armsaim Jeesus, pidama?
Ei lootusest, et taeva sead,
Ei kartusest, et ära nead.

Ei mingit palka looda ma,
Vaid, kuis mind armastasid Sa,
Sind armastada tahan ka:
Ainult kui minu kuningat
Ja ainult kui mu Jumalat! Aamen.

(Tõlkinud M. I. T.)

Püha Augustiinuse vagad palved.

(Noverim me, noverim Te.)

Lase mind, Issand Jeesus,
Tunda end, tunda ka Sind,
Midagi enam ei ihata kui Sind.
Vihata end ja armasta' Sind,
Kõik teha Sinu pärast.
Alanda' end ja ülendada Sind.
Midagi muud ei mõelda kui Sind.
Suretada end ja elada Sinus,
Sinult võtta vastu, mis iial juhtub.
Taganeda enesest, järgneda Sulle,
Ikka soovida järgneda Sulle,
Põgeneda enesest, varjul' pageda Sulle,
Et Sult kaitsemist teenida mulle.
Karta enda pärast ja karta Sind
Ja olla Su valitute seas.
Usalda' ei ennast, usaldada Sind.
Tahta sõna kuulda Sinu pärast.

Ei millegagi ühendatud olla kui Sinuga,
Ja vaene olla Sinu pärast,
Vaata mu pääle, et armastan Sind!
Kutsu mind, et näeksin Sind,
Ja igavesti maitseksin Sind. Aamen.

Litaania Jeesuse Pühimale Südamele.

Issand, halasta! — Kristus, halasta!
Issand halasta, Kristus kuule meid! — Kristus,
võta meid kuulda!

Jumal Isa taevas — halasta meie pääle!
Jumal Poeg, maailma Lunastaja — halasta jne.
Jumal Püha Vaim,
Püha Kolmainus, üks Jumal,
Igavese Isa Poja Jeesuse süda,
Jeesuse süda, neitsiliku Ema rüpes Pühast Vai-
must kujundatud,
Jeesuse süda, igavese Sõna isikuga olemuselt ühen-
datud

Jeesuse süda, lõpmata majesteetlik,
Jeesuse süda, Jumala püha tempel,
Jeesuse süda, Kõrgeima telk,
Jeesuse süda, Jumala koda ja taeva värav,
Jeesuse süda, jumaliku armastuse leegiahi,
Jeesuse süda, õigluse ja armastuse asupaik,
Jeesuse süda, täis armastust ja hädust,
Jeesuse süda, kõigi vooruste sügavik,
Jeesuse süda, kõike kiitust üliväga väärt,
Jeesuse süda, kõikide südameste kuningas ja kes-
kus,

Jeesuse süda, milles kõik tarkuse ja teaduse va-
randused on,

Jeesuse süda, milles jumaluse täius elab,
Jeesuse süda, millest igavesel Isal häämeel on,
Jeesuse süda, mille täiusest me kõik võtnud
oleme,

Jeesuse süda, igaveste kõrgustikkude ihaldus,

Jeesuse süda, kannaflik ja täis halastust,
Jeesuse süda, rikas kõigi jaoks kes Sind appi
hüüavad,

Jeesuse süda, elu ja pühaduse allikas,
Jeesuse süda, lepitus meie pattude eest,
Jeesuse süda, teotusega toidetud,
Jeesuse süda, meie kuritegude pärast rõhutud,
Jeesuse süda, kuni surmani sõnakuulelik,
Jeesuse süda, odaga läbi pistetud,
Jeesuse süda, kõige lohutuse allikas,
Jeesuse süda, meie elu ja ülestõusmine,
Jeesuse süda, meie rahu ja meie lepitus,
Jeesuse süda, ohver meie pattude eest,
Jeesuse süda, nende õnnistus, kes Sinu pääle
loodavad,

Jeesuse süda, nende lootus, kes Sinus surevad,
Jeesuse süda, kõikide pühikute rõõmustus, halasta
meie pääle!

Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
nad — hoia meid, Issand!

Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
nad — võta meid kuulda, Issand!

Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
nad — halasta meie pääle, Issand!

Jeesus, tasane ja südamest alandlik! — Tee
meie südamed oma Südame sarnaseks.

Palugem:

Kõigevägevam, igavene Jumal, vaata oma
armsa Poja Südamele ja kiitusele ning tasatege-
misele, mis ta patuste nimel Sulle toob, ja kingi
neile, kes Sinu halastust paluvad, armulikult an-
deksandmist, sellesama oma Poja Jeesuse Kristuse
nimel, kes Sinuga elab ja valitseb Püha Vaimu
ühenduses, Jumal igavesest igavesti. Aamen.

Inimkonna pühendamine Jeesuse Pühimale Südamele.

(Paavst Leo XIII.)

Oo magusaim Jeesus, inimkonna Lunastaja,
vaata meie pääle, kes me Sinu altari ees aland-
likult maha heitnud oleme: Sinu päralt oleme,
Sinu päralt tahame olla! Et aga Sinuga veel kind-
lamini ühendatud olla võiksime, selleks pühendab
end täna igaüks meist Sinu pühimale Südamele.

Paljud ei ole paraku Sind iial tundnud, pal-
jud on Sind, Sinu käskusid põlates, enesest ära
tõuganud. Halasta nende kõikide pääle, oo hel-
deim Jeesus, ja tõmba kõiki oma pühima Südame
külge.

Oo Issand, ole kuningas mitte ainult kõigi
usklike üle, kes Sinust iialgi taganenud ei ole,
vaid ka ärakadunud poegade üle, kes Sind maha
jätanud on. Anna, et nad peagi isamajasse tagasi
pööraksid ja mitte viletsuses ja näljas hukka ei
läheks.

Ole kuningas ka nende üle, kes eksiõpetuse
läbi petetud või lõhe läbi Sinust lahutatud on;
kutsu neid tõe kindlusesse ja usu ühtlusesse ta-
gasi, et peagi oleks üks kari ja üks karjane.

Ole kuningas ka nendele, kes paganuse või
islami pimeduses viibivad; võida neid oma ku-
ningriigi valgusele!

Vaata lõpuks halastuses selle rahva pääle,
kes ammugi ära valitud oli. Saagu veri, mis kord
nende pääle hüütud, nüüd nende pääle kui lu-
nastuse ja elu pesemine voolama!

Kingi, oo Issand, oma Kirikule rahulist ja
kahjuta vabadust! Kingi kõigile rahvastele ra-
hulist korda! Anna, et ühest maa otsast teiseni
ühine hüüe kõlaks: Kiitus olgu jumalikule Sü-
damele, kelle läbi meie õnnistus on tulnud! Te-
male olgu au ja austus igavesti. Aamen.

**Palve Kristuse kannatamise pärast.
(„Obsecro Te“.)**

Palun Sind, oo magusaim Issand Jeesus Kristus, et Sinu kannatus mulle väeks oleks, mis mind kinnitab, kaitseb ja varjab. Sinu haavad olgu mulle söögiks ja joogiks, mis toidab, joodab ja kosutab. Kastmine Sinu verega olgu kõige mu ülekohtu ärapesemine. Sinu surm olgu mulle igaveseks auks. Neis kõigis olgu mulle kosutus, hõiskamine, minu südame tervis ja magusus; kes elad ja valitsed igavikust igavikuni. Aamen.

**Püha Ignaatiuse iseenese ohverdamine.
(„Suscipe Domine.“)**

Võta vastu, oo Issand, kogu minu vabadus! Võta vastu minu mälestus, mõistus ja kõik minu tahtmine! Mis mul iial on, või mis ma võin, on mulle Sinult kingitud. Selle kõik annan Sulle tagasi, täiesti Sinu tahtmise valitseda. Anna mulle ainult oma armastust ja oma armu, siis olen ma küllalt rikas ja ei nõua midagi muud. Aamen.

V. Palved püha Neitsi Maria auks.

Ingli tervitus.

Ole tervitatud Maria, täis armu!
Issand on sinuga! Sa oled õnnistatud naiste seas, ja õnnistatud on sinu ihu vili Jeesus!
Püha Maria, Jumala Ema, palu meie patuste eest nüüd ja meie surma tunnil. Aamen.

„Salve Regina.“

Ole tervitatud kuninganna, halastuse ema!
Meie elu, meie rõõm, meie lootus, ole tervitatud!
Sinu poole hüüame meie äraaetud Eeva lapsed!
Sinu poole õhkame meie leinates ja nutfes siin pisarate orus. Dööra siis, meie eestkostja, oma halastajad silmad meie poole, ja näita meile selle viletsuse järele Jeesust, oma püha õndsakskiidetud ihuseemet! Oo sina hää, sina helde, sina armas Neitsi Maria!

Püha Bernhardi palve „Mõtlet“ („Memorare“).

Mõtlet, oo kõige parem Neitsi Maria, ei ole veel keegi seda kuulnud, et ükski sinu kaitse alla tulija, sinu käest abi otsija, sinu eestkostmist paluja sinu poolt poleks vastu võetud! Sellest usaldusest täidetud põgenen sinu kaitse alla, oo

neitsite Neitsi ja ema! Sinu juure ma tulen, sinu ees ma seisan, kui kahetseja rõhutud vilets patune. Oo sina igavese Jumala-Sõna Sünnitaja, ära põlga minu sõnu, vaid võta nad vastu ja kuule mind oma armust. Aamen.

Püha Neitsi Maria litaania. („Loretto-litaania“.)

Issand halasta! — Kristus halasta!

Issand halasta, Kristus kuule meid! — Kristus, võta meid kuulda!

Jumal Isa taevast — halasta meie pääle!

Jumal Poeg, maailma Lunastaja — halasta — — —

Jumal Püha Vaim,

Püha Kolmainus, üks Jumal,

Püha Maria — palu meie eest!

Jumala püha Sünnitaja — palu meie eest!

Püha neitsite Neitsi — palu — — —

Kristuse ema, Tarkuse troon,

Jumaliku armu ema, Meie rõõmu põhjus,

Puhtaim ema, Vaimulik astja,

Karskeim ema, Auväärt astja,

Veata ema, Ülihää vagaduse astja,

Puutumata ema, Saladuslik roos,

Armastuseväärt ema, Daavidi torn,

Imeline ema, Elevandiluline torn,

Hää nõu ema, Kuldne koda,

Looja ema, Sääduse laegas,

Lunastaja ema, Taeva värav,

Targeim neitsi, Koidutäht,

Austatav neitsi, Haigete tervis,

Ülistatav neitsi, Patuste pelgupaik,

Vägev neitsi, Kurbade trööstija,

Helde neitsi, Kristlaste abi,

Ustav neitsi, Ingliste kuninganna,

Õiguse peegel, Patriarhide kuninganna,

Prohvetite kuninganna, Pärispäatuta saadud kuninganna,
Apostlite kuninganna, ninganna,
Märtrite kuninganna, Püha roosikrantsi kuninganna
Tunnistlejate kuninganna, ninganna
Neitsite kuninganna, Rahu kuninganna, palu
Kõigi pühikute kunin- meie eest!
ganna,

Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kannad — hoia meid, Issand!

Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kannad — võta meid kuulda, Issand!

Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kannad — halasta meie pääle, Issand!

Palu meie eest, Jumala püha Sünnitaja — Et meie Kristuse töötusi väärksime!

Palu gem:

Palume Sind, Issand Jumal, lase meid oma teenijaid kestva vaimu ja ihu tervisest rõõmu tunda, ja õndsas alati Neitsi Maria eestkostmise läbi oleviku kurvastusest vabastuda ning igaviku rõõmu maitsta, Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi. Aamen.

Sinu kaitse alla! („Sub tuum praesidium.“)

Sinu kaitse ja varju alla põgeneme meie, oo püha Jumala Sünnitaja! Ära põlga meie hädas meie palvet, vaid päästa meid igal ajal kõigest hädaohust! Sina auväärt ja õnnistatud Neitsi, meie emand, meie vahendaja, meie eestkostja, lepita meid oma Pojaga, soovita meid oma Pojale, esitle meid oma Pojale.

Püha Aloysiuse palve püha Neitsi Maria kaitse pärast.

Oo minu valitsejanna, püha Maria! Sinu ainsa õnnistatud ja ustava kaitse alla ja sinu

halastuse sulle annan ma täna, igapäev ja oma
lahkumise tunnil oma ihu ja hinge. Kõik oma loo-
tuse ja lohutuse, kõik oma kitsikuse ja viletsuse,
oma elu ja elu lõpu annan su kätte, et kõik
minu teod sinu pühima eestkostmise ja teenuste
läbi, sinu õnnistatud Poja ja sinu tahtmise järele,
õiendatud ja lahendatud saaksid. Aamen.

„Meritäht“ hümn. („Ave maris stella“.)

1. Tere, Ema kõrge,
Meritäht nii selge,
Neitsi puhas, särav,
Õnnis taeva värav.	4. Näita et sa Ema,
Et su läbi tema,
Kes on sinu pojaks,
Meie poole hoiaks.
2. Gaabrieli huultelt
Rõõmsa „Ave“ kuuled
Eeva nime muudad
Rahu anda suudad.	5. Ainuline Neitsi
Helde üle teiste
Palu meile süütust,
Tasadust ja karskust.
3. Päästa süüdest ilma,
Ava pimet silma,
Kaota kurjust, valu,
Kõik hädad meile palu!	6. Puhast elu anna,
Õigel teel meid kanna,
Kuni Jeesust näeme,
Jääd'valt rõõmustame.
7. Võta kiitust Isa
Ühes Kristusega,
Püha Vaim, Kolmainus
Jumal, igavesti. Aamen.	

(Tõlkinud M. I. T.)

Seisab valurikas Ema. („Stabat Mater dolorosa“.)

Seisab valurikas Ema
Nuttas risti all, kus tema
Näeb, kuis kannatab ta Poeg.
Tema hingest tungib läbi
Valu, kurbuse ja häbi
Üliterav, lõikav mõök.

Oo kui kurb ja murest murtud
On see üliõnnistatud
Ainusünd'nu emake!
Ahastus ja hirmus valu
Täidab, nähes Poja elu
Kustumas, ta südame.

Kas on keegi, kes ei nuta
Kui ta Jeesu oma ette
Selles piinas kujutab?
Kes ei peaks küll ühes tundma
Ema valu, kaasas kandma,

Mis ta Pojas kannatab?
Oma rahva patu ette
Näeb ta Jeesust piina kätte,
Piitsa alla nõrkemas.
Oma magust last näeb tema
Oma vaimu surijana
Isa kätte uskumas.

Oo, mu ema, armu läte,
Tee mind mõistma valu väge,
Tee et leinan Sinuga!

Tee, et süttiks minu süda
Armus, nähes Jeesu häda,
Et ta täituks temaga.

Püha ema, las' need haavad,
Mis su Pojal' löödud saivad,
Minu hinge vajuda!
Et ma teaks: mis mina teinud,
Sinu Doeg on ära maksnud:
Jaga piina minuga.

Las' mind enesega nutta
Jeesu valust osa võtta

Kuni jätkub elu mul!
Minu ainus soov on tulla
Sinu Poja risti alla
Ja säälseltsiks olla sull!

Oo sa neitsi, ülipuhas,
Tee, et armastuses pühas

Ühes suga leinaksin!
 Tee, et Jeesu surma piina
 Ahastust ja valu mina
 Ja ta haavu tunneksin!
 Tee, et ristilöödu piinad,
 Januvaev ja naelahaavad
 Võiks mu hinges põleda!
 Et ei vihaleegis põle
 Mina, kaitsejaks mul ole
 Kohtupäeval, Neitsi, sa!
 Kristus, kui siit lahkun mina,
 Anna Ema läbi Sina
 Võidu palmid minule!
 Ja kui surm mu ihu nõuab,
 Tee, et siis mu hing siit jõuab
 Paradiisi ausse! Aamen.
 (Tõlkinud M. I. T.).

VI. Palved teiste pühikute auks.

(Katoliiklaste tarvitamiseks.)

Litaania pühale Joosepile.

Issand halasta! — Kristus halasta!
 Issand halasta! Kristus kuule meid! — Kristus
 võta meid kuulda!
 Jumal Isa taevast, — halasta meie pääle!
 Jumal Poeg, maailma Lunastaja — halasta meie
 pääle!
 Jumal Püha Vaim — halasta j. n. e.
 Püha Kolmainus, üks Jumal, —
 Püha Maria — palu meie eest!
 Püha Joosep — — Sõnakuulelikem Joosep,
 Sa auline Daavidi võsu, Ustavaim Joosep,
 Patriarhide valgus, Kannatuse peegel,
 Jumala Sünnitaja peig- Vaesuse armastaja,
 mees, Töötegijate eeskuju,
 Puhta Neitsi karske Koduse elu ilu,
 kaitsja, Neitsite kaitsja,
 Jumala Poja kasuisa, Perekondade tugi,
 Kristuse südi kaitsja, Rõhutute lohutus,
 Püha perekonna pää, Haigete lootus,
 Õiglas'm Joosep, Surijate eestseisja,
 Karskeim Joosep, Kurjade vaimude hirm,
 Targeim Joosep, Püha Kiriku kaitsja, palu
 Kindlameelseim Joosep, meie eest!
 Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
 nad — hoia meid, Issand!
 Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
 nad — võta meid kuulda, Issand!
 Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
 nad — halasta meie pääle, Issand!

Ta pani tema isandaks oma koja üle,
Ja vürstiks kõige oma varanduse üle,

Palugem:

Oo Jumal, kes oma imekspandavas ettenägemises hääks arvasid püha Joosepit oma pühima ema peigmeheks valida, me palume, lase see meile taevast eestkostjaks olla, keda me maa pääl oma kaitsjana austame. Kes elad ja valitsed igavikust igavikuni. Aamen.

Paavst Leo XIII palve pühale Joosepile.

Sinu juures, püha Joosep, otsime pelgupaika oma kitsikuses. Nagu me sinu pühimat mõrsjat appi hüüame, nii palume usaldavalt ka sinu kaitset. Armastuse pärast, mis sind puhta Neitsi ja Jumala Sünnitajaga ühendanud, ja isaliku poolehoidu pärast, millega sa Jeesus-last hoidsid, palume sind härdalt pärandusele armulikult alla vaadata, mis Jeesus Kristus oma vere läbi on omandanud, ja meid hädas oma vägeva abiga aidata. Hoia, püha perekonna hoolikas kaitsja, Jeesuse Kristuse äravalitud lapsi. Hoia meist kaugel, armurikkaim isa, igasugune eksitus ja hukatus. Ole meile taevast armulikult abiks, sina meie tugev kants võitluses pimeduse vastu. Ja nagu sa kord Jeesus-last suurimast eluohust päästsid, nii varja nüüd Jumala püha Kirikut vaenlase võrgutuste ja igasuguse kitsikuse eest!

Võta meid kõiki alati oma kaitse alla, et me sinu eeskujul ja sinu abiga pühasti elaksime, õndsalt sureksime ja taeva igavesse õndsusesse jõuaksime. Aamen.

Neitsite kaitsja („Virginum custos“).

Neitsite kaitsja ja isa, püha Joosep, kelle ustava valve alla oli usaldatud süütuse kehastus

Kristus Jeesus ja neitsite Neitsi Maria, palun ja vannutan sind nende kahe kalleima pandi, Jeesuse ja Maria, pärast, hoia mind kõigest ebapuhtusest ja pane mind roojastamata meelega, puhta südamega ja karske ihuga Jeesust ja Mariat alati karskeimalt teenima.

Litaania kõigile pühikuile.

Issand, halasta! — Kristus, halasta!

Issand, halasta! Kristus, kuule meid! — Kristus, võta meid kuulda!

Jumal Isa taevast, — halasta meie pääle!

Jumal Poeg, maailma Lunastaja — halasta meie pääle!

Jumal Püha Vaim, halasta meie pääle!

Püha Kolmainus, üks Jumal, — halasta j. n. e.

Püha Maria, — palu meie eest!

Jumala püha Sünnitaja, palu j. n. e.

Püha neitsite Neitsi,

Püha Mihhael,

Püha Gaabriel,

Püha Raafael,

Kõik pühad inglid ja pääinglid, — paluge meie eest!

Kõik pühad õndsate vaimude koorid, — paluge j. n. e.

Püha Ristija Johannes, — palu meie eest!

Püha Joosep, — palu meie eest!

Kõik pühad patriarhid ja prohvetid, — paluge j. n. e.

Püha Peetrus, — palu meie eest!

Püha Paulus,

Püha Matteus,

Püha Andreas,

Püha Siimon,

Püha Jakobus,

Püha Tadeus,

Püha Johannes,

Püha Matias,

Püha Toomas,

Püha Barnabas,

Püha Jakobus,

Püha Luukas,

Püha Filippus,

Püha Markus,

Püha Bartolomeus,

Kõik pühad apostlid ja evangelistid, — paluge
meie eest!

Kõik pühad Issanda jüngrid, — paluge j. n. e.

Kõik pühad süütu lapsed,
Püha Stefanus, — palu meie eest!

Püha Laurentius,
Püha Vintsentius,
Pühad Fabianus ja Sebastianus, — paluge j. n. e.

Pühad Johannes ja Paulus,
Pühad Kosmas ja Damianus,
Pühad Gervaasius ja Protaasius,
Kõik pühad veretunnistajad, — paluge meie eest.

Püha Silvester, — palu meie eest!

Püha Gregoorius,
Püha Ambroosius,
Püha Augustiinus,
Püha Hieronümus,
Püha Martinus,
Püha Nikolas,
Kõik pühad piiskopid ja tunnistlejad, — paluge j. n. e.

Kõik pühad kiriku õpetajad,
Püha Antoonius, — palu meie eest!

Püha Benediktus,
Püha Bernard,
Püha Dominikus,
Püha Franziskus,
Kõik pühad preestrid ja leevitid, — paluge j. n. e.

Kõik pühad mungad ja üksiklased,
Püha Maria Magdaleena, — palu meie eest!

Püha Agata,
Püha Luucia,
Püha Agnes,
Püha Caecilia,
Püha Katariina,
Püha Anastaasia,
Kõik pühad neitsid ja lesed, — paluge j. n. e.

Kõik pühad Jumala mehed ja naised, — kostke
meie eest!

Ole meile armuline, hoia meid, Issand.

Ole meile armuline, võta meid kuulda, Issand.

Kõigest kurjast, — lunasta meid, Issand.

Kõigest patust, — lunasta j. n. e.

Oma vihasst, —
Äkilisest ja ettenägemata surmast,
Kuradi võrgutustist,
Vihast, vihkamisest ja kõigest kurjast tahtmisest,
Roojuse vaimust,
Välgust ja tormist,
Maavärisemise nuhtlusest,
Katkust, näljast ja sõjast,
Igavesest surmast,
Oma püha lihakssaamise saladuse pärast,
Oma tulemise pärast,
Oma sündimise pärast,
Oma ristimise ja püha paastumise pärast,
Oma risti ja kannatuse pärast,
Oma surma ja mahamatmise pärast,
Oma püha ülestõusmise pärast,
Oma imelise taevaminemise pärast,
Püha Lohutava Vaimu tulemise pärast, — lunasta
meid, Issand!

Kohtu päeval,
Me patused, palume Sind, kuule meid!

Et Sa meid hoiaksid, — palume Sind, kuule meid!

Et Sa meile andestaksid, — palume Sind, kuule meid!

Et Sa meid tõelisele kahetsusele pööraksid, —
palume j. n. e.

Et Sa oma püha Kirikut valitseksid ja ülal peaksid,
Et Sa apostlikku ülemkarjast ja kogu kiriklikku seisust
pühas usus hoiaksid,
Et Sa püha Kiriku vaenlasi alandaksid,
Et Sa kristlikkudele kuningatele ja valitsejatele rahu
ja tõsist üksmeelt kingiksid,
Et Sa tervele ristirahvale rahu ja ühtlust kingiksid,
Et Sa kõik eksijad ühe Kiriku sülle ja kõik usk-
matud Evangeeliumi valgusele viiksid,

Et Sa meid oma pühas teenistuses kinnitaksid
ja hoiaksid,
Et Sa meie meeli taevase ihaldusega täidaksid,
Et Sa kõigile meie häätegi jaoks igavesi hüvesid
tasuks annaksid,
Et Sa meie vendade, sugulaste ja häätegi jaoks
igavesest hukatusest hoiaksid,
Et Sa maa-vilja anda ja hoida võtaksid,
Et kõigile lahkunud usklikele igavest puhkust
kingiks, —
Et Sa meid kuulda võtaksid,
Jumala Poeg, — palume Sind, kuule meid!
Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
nad, — hoia meid, Issand!
Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
nad — võta meid kuulda, Issand!
Oo Jumala Tall, kes maailma patud ära kan-
nad — halasta meie päle!
Kristus, kuule meid! — Kristus, võta meid
kuulda! Issand, halasta! — Kristus, halasta! —
Issand, halasta!
Meie Isa. (vaikselt)
Ja ära saada meid mitte kiusatusse — vaid päästa
meid ära kurjast.

(Daavidi laul 69.)

Jumal, vaata mu abi päle; Issand, ruttu
mind aitama.
Punastama ja häbistatud olema peavad, kes
mu hinge püüavad.
Taganema ja punastama peavad, kes mulle
kurja soovivad.
Peagi peavad punastades taganema, kes mulle
ütlevad: „Paras! paras!“
Hõiskama ja Sinus rõõmsad olema peavad,
kes Sind otsivad; ja peavad ikka ütlema: „kõr-
geks kiidetud olgu Issand!“ need, kes armasta-
vad Sinu õnnistust.

Mina aga olen vilets ja vaene: Jumal, aita
mind!

Minu aitaja ja mu päästja oled Sina: Issand,
ära viivita!

Au olgu Isale, Pojale ja Püha Vaimule, nii
kui oli alguses, nüüd ja igavikust igavikuni. —
Aamen.

Aita oma sulaseid — Mu Jumal, kes Su päle
loodavad.

Ole meile, Issand, kindel torn — vaenlase
vastu.

Midagi ei tohi vaenlane meile teha — ega
ülekohtune meile kahju saata.

Oo Issand, ära tee meile meie pattusid mööda
— ja ära tasu meile meie ülekohtu järele.

Palugem oma paavsti eest! — Is-
sand hoidku teda, elustagu teda ja tehku ta õnd-
saks juba siin maa pääl ja ärgu andku teda tema
vaenlaste meeleva.

Palugem oma häätegi jaoks eest! — Issand,
oma nime pärast tasu kõigile, kes meile häd tee-
vad, igavese eluga. Aamen.

Palugem surnud usklike eest! — Igavest
puhkust andku neile Issand ja igavene valgus
paistku neile.

Nad puhaku rahus! — Aamen.

Palugem ka oma eemalviivate vendade
eest. — Aita oma sulaseid, mu Jumal, kes Sinu
päle loodavad.

Saada neile, Issand, abi oma pühast paigast
— ja kaitse neid Siionist.

Issand, võta kuulda mu palve — Ja lase
mu hüüdmise oma juure tulla.

Issand olgu teiega — ja sinu vaimuga.

Palu gem:

Oo Jumal, kellele on alati omane halastus ja arm: võta meie alandlik palve armulikult vastu, et meid ja kõiki Sinu sulaseid, keda patu ahel kinni hoiab, Sinu arm ja halastus heldelt vabastaks.

Me palume Sind, Issand, võta meie alandlik palve kuulda ja halasta meie pääle, kes Sulle oma patud tunnistame, meie ühtlasi andeksandmist ja rahu kinkides.

Oo Issand, näita meile armulikult oma kirjeldamatut halastust, vabastades meid kõigist patudest ja ära pöörates nuhtluse, mis me nende eest oleme teeninud.

Oo Jumal, kes süüst haavud ja mee leparandust nähes jälle ära lepid: vaata armulikult oma alandliku rahva palve pääle ja pööra meist ära oma viha piits, mis me oma pattude pärast oleme teeninud.

Vägevaim, igavene Jumal, ole armuline oma sulase, meie paavsti vastu ja juhi teda omast heldusest igavese õnnistuse teele, et ta Sinu armu läbi seda ihaldaks, mis Sulle meeldib, ja kõigest väest täidaks.

Oo Jumal, kellest pühad ihaldused, hääd nõuksvõtmised ja õiged teod tulevad, anna oma sulastele rahu, mida maailm ei suuda anda, et meie südamed Sinu käskudele alistuvad ja meie päevad Sinu kaitsel vaenlase hirmust vabad ja rahulikud on!

Süüta Püha Vaimu tulega meie südamed ja meie neerud, Issand, et me Sind karske ihuga teeniksime ja puhta südame tõttu Sulle meeldiksime.

Usklikkude Jumal, kõigi asjade Looja ja Lunastaja, kingi oma sulaste ja ümmardajate hingedele kõigi pattude andeksandmist, et nad võiksid kus-

tutust, mis nad ikka on soovinud, vagade palvetega kätte saada.

Palume Sind, oo Issand, võta armulikult vastu oma Kiriku palved, et kõik arusaamatused ja eksitused kaoksid ja me Sind kindlas vabaduses võiksime teenida.

Me palume Sind, oo Jumal, kõigile meie toimingutele armulikult vastu tulla ja neid oma abiga saata, et kõik meie palve ja tegevus ikka Sinuga algaks ja, Sinuga algatud, ka lõpule jõuaks.

Vägevaim, igavene Jumal, kes valitsed elavate ja surnute üle ja halastad kõigi pääle, kellest Sa ette tead, et nad usu ja tegude järele Sinu omadeks saavad: me palume Sind alandlikult, et need, kelle eest paluda me ette võtnud oleme — elagu nad veel ses maailmas või olgu nad juba siit lahkunud — kõikide Sinu pühikute eestpalve läbi Sinu armulise helduse järele kõik patud andeks saaksid. Meie Issanda Jeesuse Kristuse Sinu Poja pärast, kes Sinuga elab ja valitseb Püha Vaimu ühenduses Jumal igavikust igavikuni. Aamen.

Võtku kuulda meid vägevaim ja halastaja Issand! — Aamen.

Ja usklikkude hinged puhaku rahus Jumala halastuse läbi! — Aamen.

Palve hää surma pärast.

Issand, mu Jumal, juba nüüd võtan ma Sinu käest surma vastu igal kombel, nagu Sulle meeldib, täie alistumise ja valmisolekuga, kõigi ta ahastuste, kannatuste ja valudega.

VII. Lisa (katoliiklastele):

Tähtsamad õpitükid, mis lastel juba tuleb pähe õppida.

Püha risti täht.

Isa, Poja ja Püha Vaimu nimel. Aamen.

Issanda palve.

Meie Isa, kes Sa oled taevas, pühitsetud olgu Sinu nimi. Sinu riik tulgu. Sinu tahtmine sündigu kui taevas nõnda ka maa peal. Meie igapäevane leib anna meile tänapäev. Ja anna andeks meile meie võlad, kui meiegi andeks anname oma võlglastele. Ja ära saada meid mitte kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast. Aamen.

Ingli tervitus.

Ole tervitatud Maria, täis armu, Issand on sinuga. Sa oled õnnistatud naiste seas, ja õnnistatud on sinu ihu vili Jeesus. Püha Maria, Jumala Ema, palu meie patuste eest nüüd ja meie surma tunnil. Aamen.

Katoliku tervitus.

Kiidetud olgu Jeesus Kristus. Igavesti. Aamen.

Kiitus kõige pühama Kolmainu Jumala auks.

Au olgu Isale, Pojale ja Pühale Vaimule. Nii kui oli alguses, nii olgu ka nüüd ja alati ja igavesti. Aamen.

Apostlik usutunnistus.

Mina usun Jumala, kõigevägevama Isa, taeva ja maa Looja sisse. Ja usun Jeesuse Kristuse, Jumala ainusündinud Poja, meie Issanda sisse; kes on saadud Pühast Vaimust, ilmale toodud neitsist Mariast, kannatanud Pontsiuse Pilatuse all, risti löödud, surnud ja maetud; alla läinud põrgu (-eespõrgu, ootamise paika), kolmandal päeval jälle üles tõusnud surnuist; üles läinud taeva, istub Jumala, kõigevägevama Isa paremal käel; säält tema tuleb kohut mõistma elavate ja surnute pääle. Mina usun Püha Vaimu sisse, püha katoliku Kirikut, Pühade osadust, pattude andeksandmist, liha ülestõusmist ja igavest elu. Aamen.

Püha Jumala kümme käsku.

Mina olen Issand, sinu Jumal.

1. Sul ei pea mitte teisi jumalaid olema minu kõrval. Sa ei pea enesele pilte nikerdama, et neid kummardada.
2. Sa ei pea Issanda, oma Jumala nime asjata suhu võtma.
3. Pea meeles, et sa hingamise päeva pühitsed.
4. Austa oma isa ja ema, et sa kaua elaksid maa pääl.
5. Sa ei pea tapma.
6. Sa ei pea abielu rikkuma.
7. Sa ei pea varastama.
8. Sa ei pea ülekohut tunnistama oma ligimese vastu.
9. Sa ei pea himustama oma ligimese naist.
10. Sa ei pea himustama oma ligimese koda, põldu, sulast, ümmardajat, veikseid ega midagi, mis tema päralt on.

Tähtsamad Kiriku käsud.

1. Pühitse Kirikust seatud pühi.
2. Kuula austusega püha Missat igal pühapäeval ja teistel pühadel.
3. Pea seatud lihastkeeldumise- ja paastupäevi.
4. Vähemalt ükskord aastas tunnista kahetsusega oma patud preestritele; ja võta osa Kristuse Ülestõusmine pühade ajal pühast Altari-Sakramendist.
5. Sinu laulatus olgu katoliku Kiriku seaduse järele.
6. Anna abi oma preestrite ja pühakojade ülespidamiseks.

Seitse püha Sakramenti.

1. Ristimine. — 2. Kinnitamine. — 3. Püha Altari-Sakrament. 4. Meeleparandamine. — 5. Haigete salvimine. — 6. Preestrite Õnnistamine. — 7. Abielu.

Kuus peatükki mis peab teadma iga ristiusku inimene.

1. Et üks Jumal on, kolmes Isikus: Jumal-Isa, Jumal-Poeg, Jumal-Pühavaim.
2. Et Jumal on kõik loonud, kõiki hoiab ja valitseb.
3. Et inimese hing on surematu.
4. Et Jumal-Poeg on meile inimeseks saanud, ja meid oma ristisurma läbi lunastanud.
5. Et meie pääsemiseks vajame Jumala armu.
6. Et Jumal õiglaselt tasub hääd ja kurja igaveses elus.

Kolme jumaliku vooruse äratamine.

U s k. — Oo Jumal, ma usun kõik, mis Sina oled avaldanud ja mis Sa oma Kiriku läbi uskuda

õpetad. Seda usun ma, sest et Sina ise Tõde oled ja eksida ei või. Oo Jumal, kinnita mu usku!

L o o t u s. — Oo Jumal, ma loodan, et Sa mulle Jeesuse Kristuse teenuste pärast annad pääsemiseks tarvilikku armu, ja kui ma Sinu käskusid pean, igavest õndsust; sest Sina oled seda lubanud, kes oled armulik, halastaja ja truud. Oo Jumal, kinnita mu lootust.

A r m a s t u s. — Oo Jumal, ma armastan Sind üle kõige, sest et Sa kõige armulikum oled. Ja armastusest Sinu vastu armastan ma oma ligimest kui iseennast, ja annan andeks kõigest südamest oma vaenlastele. Oo Jumal, anna, et meie Sind ikka rohkem ja rohkem armastame! Aamen.

Palve pühale Kaitseinglile.

Ah mu püha Kaitseingel,
Su varju alla võta mind!
Kõiges hädas aita mind!
Patust puhta hoia mind!
Selgi päeval (öösel), palun sind,
Hoia, kaitse, päästa mind! Aamen.

Mille eest peame endid eriti hoidma? — Seitsme pääpatu eest!

Seitse pääpattu, mis paljude teiste pattude pää ehk allikas on, nimelt: Kõrkus, ihnsus, ebakarskus, kadedus, ebakasinus, viha ja laiskus.

Kõrkus on ise enda ülihindamine ja korraldamata ihaldus au ja eelistuse järele. Kõrkusest tekib: Korraldamata enesearmastus ja kiitlemine, auahnus ja armukadedus; Jumala ja usuõpetuse, Kiriku ja ligimese põlgamine; tüli, vaid-

lus ja riid; kangekaelsus, sõnakuulmatus ja usust taganemine.

Ihnsus on korraldamata raha ja vara küljes rippumine. Ihnsusest tekib: Südame rahutus ja üleliigne mure ajaliku pärast; kavalus ja pettus; õiglusefetus ja äraandlikkus; valevanded; halastamatus ja südame kõvadus.

Ebakarskus on taltsutamatu himu asjade järele, mis häbitunnet haavavad. Ebakarskusest tekib: Vaimu sõgedus ja südame kalesus; hoolimatus Jumalast ja jumalikest asjust; tapmine ja enesetapmine; umbusk ja meeleäraheitmine.

Kadedus on kurbus ligimese eelistuse või vara pärast, kuna kade ei taha, et teine teda ületaks ehk talle sarnaneks. Kadedusest tekib: Vale otsustus, laimamine ja au teotus; ligimese vihkamine; rõõm kui tal halvasti, kurbus, kui tal hästi läheb.

Ebakasinus on korraldamata himu söögi ja joogi järele, ja söögi ja joogi parajuse ta pruukimine. Ebakasinusest tekib: Kommete lodevus ja häbematus; riid ja vaidlus, aja ja vara pillamine; tervise hukatus ja hingejõudude nõrgendus.

Viha on korraldamata meelte äritus himuga kätte maksta. Vihast tekib: Pahurus ja meelesegadus; sõim ja teotus, vihkamine ja vaen, löömine ja tapmine.

Laiskus on vabatahtlik hoolimatus asjadest mis Jumala teenistusse või hinge eest hoolitsemisse puutuvad, raskuste pärast, mis sellega on seotud. Laiskusest tekib: Hooletus palves ja jumalateenistuses ning Sakramentide tarvitamises; kurbus ja argus, meeleparandamatus ja meeleäraheitmine.

Kahetsuse äratamine.

Oo Jumal, ma kahetsen kõigest südamest et ma Sind, lõpmata Armastust, kurvastanud ja haa-

vanud olen. Ma põlgan kõiki oma patte ja luban neid mitte enam teha, Sinu armu abiga, mida ma alandlikult palun.

Seitse voorust, mis seitsme pääpatu vastandid on, nimelt:

Alandus, heldus, karskus, lahkus, kasinus, tasadus, südidus.

Alandus on see voorus, mille läbi meie kõik hädad Jumalalt tunnustame, oma nõdrust ja patlikkust ära tunneme ja sellepärast meeleldi end alandame.

Heldus on see voorus, mille läbi meie valmis oleme hädalistele oma käest andma ja häid ettevõtteid toetama.

Karskus on voorus, mille läbi kõiki häbitunnet haavavaid himusid ja ihaldusi taltsutame.

Lahkus on voorus, mille läbi ligimesele kõik hädad soovime, tema hääst käekäigust osa võtame ja seda edendame.

Kasinus on voorus, mille läbi korraldamata himule söömas ja joomas vastu paneme ja mõlemad parajalt pruugime.

Tasadus on voorus, mille läbi kõike tasumise himu maha rõhume ja kõike ülekohtust viha taltsutame.

Südidus on voorus, mis meid kalduvaks teeb kõike tegema, mis Jumala au ja meie hingeõnnistus nõuab.

Püha Vaimu seitse andi.

On püha Kirja järele: Teadus, tarkus, mõistus, nõu, kindlus, vagadus ja jumalakartus. —

Jumala pääkäsk.

„Sa pead Issandat, oma Jumalat armastama kõigest oma südamest, kõigest oma hingest, kõigest oma meelest ja kõigest oma väest. See on esimene ja suurim käsk. Teine aga on selle sarnane: Sa pead oma ligimest armastama kui iseennast.“ (Mark. 12, 30; Mat. 22, 37.)

Kristuse käsk vaenlaste armastusest.

„Armastage oma vaenlasi, tehke hääd neile, kes teid vihkavad ja paluge nende eest, kes teid taga kiusavad ja laimavad, et võiksite oma Isa lapsed olla, kes taevas on, kes oma päikese laseb tõusta õigete ja ülekohtuste üle.“ (Mat. 5, 44.)

Kristuse kaheksa õndsakskiitmist.

Mat. 5, 3–10.

Õndsad on vaimust vaesed, sest nende päralt on taevariik.

Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa.

Õndsad on kurvad, sest nad peavad lohutust leidma.

Õndsad, kel nälg ja janu on õiguse järele, sest nad peavad täis saama.

Õndsad on halastajad, sest nad saavad halastust tunda.

Õndsad on puhtad südamest, sest nad näevad Jumalat.

Õndsad on rahunõudjad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.

Õndsad, keda taga kiusatakse õiguse pärast, sest nende päralt on taevariik.

Kõik Jumala suuremaks auks!